

Metodedokumentation for atypiske beskæftigelse

Statistikbanktabellerne og emnesiden om atypisk beskæftigelse samler en række statistiske indikatorer, der beskriver forskellige former for tilknytning til arbejdsmarkedet, som afviger fra den traditionelle faste fuldtidsbeskæftigelse. Opgørelserne er baseret på forskellige statistikker, herunder især Arbejdskraftundersøgelsen (AKU), Arbejdsmarkedsregnskabet (AMR) og Registerbaseret arbejdsstyrkestatistik (RAS).

Denne dokumentation beskriver de centrale definitioner og afgrænsninger, der anvendes for de enkelte opgørelser. Dokumentationen fungerer som et supplement til de eksisterende statistikdokumentationer for de anvendte statistikker.

1: Generelt

Indikatorerne er ikke direkte sammenlignelige, da de bygger på forskellige datakilder og opgørelsesprincipper. De er ikke gensidigt udelukkende, da samme person kan indgå i flere opgørelser. En person kan fx både være midlertidigt ansat og have en ugentlig arbejdstid på under 15 timer. Indikatorerne kan derfor ikke summeres til ét samlet mål for atypisk beskæftigelse. Listen over opgjorte arbejdsformer er ikke udtømmende og omfatter derfor ikke alle atypiske arbejdsformer.

Resultaterne præsenteres som andele eller antal afhængigt af indikator, og populationen varierer mellem beskæftigede, lønmodtagere og selvstændige. Aldersafgrænsning og referencepopulation er ikke ens på tværs af indikatorerne.

2: Kombination af flere job

Tabeller:

- ATYP011: Beskæftigede efter jobsammensætning, udvalgte beskæftigede, køn, alder og uddannelse
- ATYP012: Beskæftigede efter jobsammensætning, bopælskommune, udvalgte beskæftigede og køn
- ATYP013: Beskæftigede (procent af beskæftigede) efter jobsammensætning

Datagrundlag: Tallene er baseret på den registerbaseret arbejdsstyrkestatistik (RAS) Populationen omfatter personer, der bor i Danmark ultimo november, og som er beskæftigede i deres primære arbejdsmarkedsstatus.

Beskæftigede opdeles efter, om de har supplerende job eller honorarindkomst ved siden af hovedjobbet. Honorarmodtagere omfatter personer med mindst 1.000 kr. i honorarindkomst i løbet af året.

Fordelingsvariabel "Jobsammensætning":

De beskæftigede opdeles efter om de har supplerende job eller honorar ved siden af hovedjobbet.

- Supplerende job kan være som lønmodtager, selvstændig eller medarbejdende ægtefælle, hvis man er lønmodtager i sit primære job. Hvis man er selvstændig eller medarbejdende ægtefælle i sit primære job, så kan supplerende job være lønmodtagerjob.

- Beskæftigede der modtager honorar er beskæftigede som har haft honorarindkomst på mindst 1.000 kr. i løbet af året.

3: Selvstændige uden ansatte

Tabeller:

- ATYP021: Selvstændige (primær beskæftigelse) uden ansatte efter økonomisk aktivitet, enhed, population, indkomsttype, køn og alder

Datagrundlag: Tallene er baseret på den registerbaseret arbejdsstyrkestatistik (RAS) Populationen omfatter personer bosat i Danmark ultimo november, som er selvstændige i deres primære arbejdsmarkedsstatus (beskæftigede selvstændige). Det omfatter selvstændige med personligt ejede virksomheder (enkeltmandsvirksomheder; mindre, personligt ejede virksomheder eller interessentskaber) registreret med CVR-nummer, hvor der ikke er lønmodtagere ansat ultimo november.

Fordelingsvariablen ”økonomisk aktiv”

De selvstændige kan fordeles efter, om deres virksomhed vurderes at være økonomisk aktiv eller ej.

I perioden 2008-2021 anses en virksomhed for at være økonomisk aktiv, når den enten har ansatte svarende til mindst et halvt årsværk, eller når omsætningen overstiger en grænse fastsat på baggrund af den nedre kvartil for personindkomst blandt selvstændigt erhvervsdrivende samt værditilvækst og omsætning i forskellige branchegrupper.

I perioden 2022-2024 er der indført supplerende kriterier for, hvornår en virksomhed anses for at være økonomisk aktiv. En virksomhed kan nu også defineres som økonomisk aktiv, hvis værditilvæksten er større end halvdelen af den nedre kvartil for selvstændigt erhvervsdrivende, eller hvis aktiverne overstiger 10 mio. kr.

4: Ufrivillig deltidsbeskæftigelse

Tabeller:

- ATYP041: Ufrivillig deltidsbeskæftigelse (15-74-årige) (procent og antal) efter enhed, køn og alder

Datagrundlag: Tallene er baseret på Arbejdskraftundersøgelsen (AKU). Deltidsbeskæftigede i AKU er defineret ud fra respondenternes egen vurdering af deres beskæftigelsessituation i hovedjobbet. Der anvendes derfor ikke en fast ugentlig timegrænse til at skelne mellem hel- og deltidsbeskæftigelse. En ugentlig arbejdstid på fx 32 timer kan derfor godt blive angivet som heltid, hvis respondenterne selv angiver det. Der er dog den ene undtagelse, at man som deltidsbeskæftiget maksimalt kan arbejde 36 timer. Indikatoren omfatter alle beskæftigede (dvs. både selvstændige og lønmodtagere).

Ufrivillig deltidsbeskæftigelse er ligeledes baseret på respondenternes egne svar og omfatter deltidsbeskæftigede, der angiver, at de arbejder på deltid, fordi de ikke har kunnet finde fuldtidsarbejde.

Andelene i statistikbanktabellen ATYP041 beregnes blandt beskæftigede uden manglende oplysninger om selvangivet deltid/heltid og blandt de deltidsbeskæftigede,

som har angivet en årsag til deres deltidsbeskæftigelse. Det antages dermed, at personer med manglende oplysninger fordeler sig på samme måde som personer med angivet oplysninger i Arbejdskraftundersøgelsen.

Fordelingsvariablen ”udvalgte beskæftigede”

Personer under uddannelse (studerende) er personer, der selv angiver, at deres primære aktivitet er uddannelse.

5: Arbejdstid under 15 timer (registerbaseret)

Tabeller:

- ATYP031: Lønmodtagere efter arbejdstimer, udvalgte lønmodtagere, køn og alder
- ATYP032: Lønmodtagere efter arbejdstimer, udvalgte lønmodtagere, køn og herkomst
- ATYP033: Lønmodtagere efter bopælskommune, arbejdstimer, udvalgte lønmodtagere og køn
- ATYP034: Lønmodtagere efter arbejdstimer, udvalgte lønmodtagere, køn og uddannelse
- ATYP083: Lønmodtagere (procent og antal) efter ugentlig arbejdstid og enhed

Datagrundlag: Tallene er baseret på den registerbaseret arbejdsstyrkestatistik (RAS) Populationen omfatter personer, der bor i Danmark ultimo november, og som er lønmodtager i deres primære arbejdsmarkedsstatus (dvs. beskæftigede lønmodtagere).

Fordelingsvariablen ”arbejdstimer”

Arbejdstimerne er opgjort som summen af timerne i samtlige lønmodtagerjob ultimo november. Timer i job med midlertidigt fravær som følge af barsel, sygdom eller andet fravær af under 45 dages varighed medregnes.

6: Midlertidige ansættelser

Tabeller:

- ATYP051: Midlertidige ansættelser (15-74-årige) (procent og antal) efter enhed, køn og alder
- ATYP052: Midlertidige ansættelser (15-74-årige) (procent og antal) efter enhed og branche (DB07)
- ATYP053: Midlertidige ansættelser (15-74-årige) (procent) efter årsag til midlertidig ansættelse, enhed og alder
- ATYP054: Lønmodtagere (15-74-årige) (procent) efter kontraktlængde og enhed

Datagrundlag: Tallene er baseret på Arbejdskraftundersøgelsen (AKU).

Midlertidige ansættelser er lønmodtagerjobs, hvor ansættelsen har en fastsat eller begrænset varighed. Det betyder, at jobbet enten ophører på et på forhånd kendt tidspunkt eller efter afslutningen af en bestemt opgave eller periode, fx et projekt eller en midlertidig erstatning af en fraværende medarbejder. Ansættelsen adskiller sig dermed fra permanente job, som ikke har en fastlagt slutdato.

Oplysninger om, hvorvidt en lønmodtager er ansat på en midlertidig eller permanent kontrakt, samt om årsager til midlertidig ansættelse, er baseret på respondenternes egne svar i Arbejdskraftundersøgelsen.

Andelene i tabellerne om midlertidig ansættelse beregnes blandt lønmodtagere med oplysninger om, hvorvidt deres ansættelse er midlertidig eller permanent. Det antages således, at personer med manglende oplysninger fordeler sig på samme måde som personer med registrerede oplysninger i Arbejdskraftundersøgelsen.

Fordelingsvariablen "udvalgte beskæftigede"

Personer under uddannelse (studerende) er personer, der selv angiver, at deres primære aktivitet er uddannelse.

7: Vikararbejde

Tabeller:

- ATYP061: Vikaransættelser (15-74-årige) (procent og antal) efter enhed og alder
- ATYP062: Vikaransættelser (15-74-årige) (procent og antal) efter enhed og branche (DB07)
- ATYP063: Vikaransættelser (15-74-årige) (procent) efter årsag til vikaransættelse, enhed og alder
- ATYP064: Vikaransættelser (15-74-årige) (procent og antal) efter vikarbureau og enhed

Datagrundlag: Tallene er baseret på Arbejdskraftundersøgelsen (AKU).

Vikararbejde er baseret på respondenternes egne svar og omfatter personer, der arbejder som vikar, enten via vikarbureau eller direkte hos arbejdsgiver.

Andelene i tabellerne om vikaransættelser beregnes blandt lønmodtagere med oplysninger om, hvorvidt de arbejder som vikar. Det antages således, at personer med manglende oplysninger fordeler sig på samme måde som personer med registrerede oplysninger i Arbejdskraftundersøgelsen.

8: Lønmodtagerjob

Tabeller:

- ATYP071: Lønmodtagerjob efter ugentlig arbejdstid, bopælskommune, udvalgte lønmodtagere og køn
- ATYP072: Lønmodtagerjob efter ugentlig arbejdstid, udvalgte lønmodtagere, køn og alder
- ATYP073: Lønmodtagerjob efter ugentlig arbejdstid, udvalgte lønmodtagere, køn og branche
- ATYP074: Lønmodtagerjob efter ugentlig arbejdstid, udvalgte lønmodtagere, køn og herkomst
- ATYP081: Lønmodtagerjob under 20 timer efter ugentlig arbejdstid, kontanthjælp og køn

Datagrundlag: Tallene er baseret på Arbejdsmarkedsregnskabet (AMR).

Opgørelsen af antallet af job fordelt på den gennemsnitlige ugentlige arbejdstid er opgjort på baggrund af data fra AMR, som bl.a. omfatter alle lønmodtagerjob. Den ugentlige betalte arbejdstid beregnes som udgangspunkt som et gennemsnit over et år. Hvis et job ikke har varet hele året, beregnes gennemsnittet over den del af året, hvor jobbet har eksisteret.

Følgende medregnes ikke:

- Job besat af personer i støttet beskæftigelse (fx fleksjob og løntilskudsansættelser)
- Job besat af personer på syge- eller barseldagpenge, da timetallet i nogle tilfælde kan være misvisende i forhold til det normale arbejdsomfang.

- Job, som man er midlertidigt fraværende fra i under 45 dage

Fordelingsvariabel "kontanthjælp"

For lønmodtagerjob, hvor personen samtidig modtager kontanthjælp, omfatter kontanthjælpen ydelser på grundsats, mindstesats eller forhøjet sats.

Fordelingsvariablen "udvalgte beskæftigede"

Personer under uddannelse (studerende) er personer, der ifølge Danmarks Statistiks elevregister er i gang med en ordinær uddannelse eller personer der ifølge eIndkomstregistret modtager alderspension.

9: Digital platformsarbejde

Tabeller:

- ATYP091: Beskæftigede (15-74-årige) (procent) efter digitalt platformsarbejde

Datagrundlag: Tallene er baseret på Arbejdskraftundersøgelsen (AKU).

Digitalt platformsarbejde omfatter arbejdsopgaver, der formidles via digitale platforme eller apps. Opgørelsen viser andelen af personer, der har udført digitalt platformsarbejde inden for den seneste måned.

Tallene er baseret på et tillægsmodul i Arbejdskraftundersøgelsen i 3. kvartal 2025.

10: ATYP001

Statistikbanktabellen ATYP001 samler en række indikatorer baseret på overstående opgørelser, dvs. på tværs af statistikkerne RAS og AKU.